

GELOVEN IN TUSSENTIJD

Wij wandelen door geloof, niet door aanschouwing

Handelingen 1, 4-11 en 2 Korinthe 4,16 -5,10 (7)

Gemeente van Christus, broeders en zusters,

Geloven en niet zien wat je gelooft. Kan dat? Niet als zoethoudertje maar voorbij antieke mythen en legenden en ook voorbij wijd verspreid modern ongelooft¹? Het Nieuwe Testament wijst daarvoor telkens op Jezus' hemelvaart.

Naast het Hemelvaartevangelie lezen we daarom ook iets van Paulus uit 2 Korinte². Drie stukjes, die bij elkaar horen³. Met als verbindend woord waar alles om draait: *Wij wandelen door geloof, niet door aanschouwing*. Jezus is op de troon.

Jezus op de troon

Voor de discipelen was Jezus' hemelvaart een grenservaring. Maar met een woord uit de hemel: *waarom staan jullie naar de hemel te kijken? Deze Jezus die van u is opgenomen zal op dezelfde wijze komen als u Hem naar de hemel hebt zien gaan*. Daar sta je!

¹ Zwiep, A.W. (2005) Hemelvaart in A. Noordegraaf e.a. (red) *Woordenboek voor bijbellezers* 264-272 Boekencentrum: Zoetermeer.

² Hafemann, S.J. (1993) Letters to the Corinthians in G.F. Hawthorne & R.P. Martin *Dictionary of Paul and his Letters* 164-179 InterVarsity Press: Downers Grove / Leicester. Kruse, C.G. (1987) *2 Corinthians. An Introduction and Commentary* Inter-Varsity Press/Intervarsity Press: Nottingham/Downers Grove. Barnett, P (1997) *The Second Epistle to the Corinthians* Eerdmans: Grand Rapids / Cambridge. Harris, M.J. (2005) *The Second Epistle to the Corinthians* Eerdmans: Grand Rapids. Boor, W. de (1983) *Der zweite Brief des Paulus an die Korinther* Brockhaus / Brunnen: Wuppertal/Giessen. Nielsen, J.T. (1995) *2 Korintiërs* Kok: Kampen.

³ Kruse 110. Barnett 255-256. Harris 365.

Bidden op de grens

Maar met het woord van God. Wat doe je met dat Woord? Ook wij staan vaak aan een grens. Vrijgezellenleven stopt als je trouwt. Student-af als je gaat werken. Tot je pensioen. En eens komt de laatste grens die wij allen overgaan. Wat doe je bij een grenservaring? Je kunt het best gaan bidden bij het Woord. Geloof is zekerheid over wat je hoopt en bewijs voor wat je niet ziet ⁴. De discipelen kenden de kracht van Jezus' woord ⁵. Verlegen om de Geest baden zij nu om nieuwe omgang met Jezus. Met de uitstorting van de Geest begon de Kerk als nieuwe schepping in een nieuwe tijd ⁶. Tijd van de Geest. Tussentijd. En Jezus op de troon.

Tussentijd

Maar Jezus komt terug. Had Hij zelf gezegd ⁷. Hier zeggen engelen het: *Deze Jezus die van u opgenomen is, zal op dezelfde manier komen als u Hem naar de hemel hebt zien gaan.* Zo begon de tussentijd die eindigt in Jezus' wederkomst. De Geest leert ons geloven, ook al zie je nog niet wat je wel gelooft. Als je maar gaat bidden. Voor welke grens je ooit komt te staan. God is nooit verder weg dan één gebed. De Heilige Geest is de Geest van de genade en de gebeden. Die wil ons genadig laten delen in Gods nieuw verbond met Israël ⁸. Zonder de Geest zie je alleen de buitenkant van de dingen. Bijvoorbeeld zoals Paulus voordat hij Jezus ging volgen. Wetsgetrouw leefde hij bij de tempeldienst en Jezus was een

⁴ Hebreeën 11, 1-3.

⁵ De hoofdman uit Kapernaüm. (Matteüs 8, 5-13). De vader van een jongen met een vallende ziekte (Markus 9, 14-29). De tien melaatsen (Lukas 17, 11-19) De koninklijke beambte (Johannes 4, 43-54).

⁶ Handelingen 1, 4-5. Bijvoorbeeld Johannes 14, 26; 15, 26 en 16, 7.

⁷ Bijvoorbeeld Lukas 21, 25-36 en parallellen.

⁸ Jesaja 44, 3. Jesaja 59, 20-21. Joel 2, 28-32. Zacharia 12, 10

gruwel in zijn ogen. Alleen Gods Geest laat ons Jezus zien zoals Hij is. Waarom is Jezus verheerlijkt in de hemel? Hij is de Zoon van God die in zijn dood en opstanding de zonde heeft weggedaan. Hij heeft de vorst der duisternis en zijn macht verslagen. Niet de boze regeert, niet onze schuld of ons bezwaard geweten. Jezus is op de troon ⁹. Wie Hem erkent en bidt ontvangt de Heilige Geest. Gods garantie om in Jezus' heerlijkheid te delen ¹⁰. De gave van de Geest is als een betaalde voorlopige koopsom die toekomstig eigendom van het huis garandeert. Die belofte gaat altijd met je mee. Op drie manieren zegt Paulus. Waarom is dat zo?

Allereerst omdat lijden en verdriet die heerlijkheid nu al bewerkt (4, 16-18). Maar ook omdat Gods Geest er garant voor staat (5, 1-5), en de Geest ons stimuleert om God lief te hebben en te volharden om het goede te doen (5, 6-10).

Eeuwige heerlijkheid

Allereerst die haakse tegenstelling. In de hemel is feest om Jezus' verheerlijking ¹¹. Hier een lichte en korte verdrukking die in ons een eeuwig gewicht van heerlijkheid bewerkt ¹².

Lijden

Paulus bedoelt zijn eigen levensbedreigend lijden. Heel deze brief door ¹³. Paulus leefde altijd met pijn en lijden ¹⁴. Hij stopte dat niet weg. Veel mensen weten geen raad met pijn,

⁹ Filippenzen 2, 6-11.

¹⁰ Lukas 11, 13. 2 Korinte 1, 22. 2 Korinte 5, 5. Efeze 1, 14.

¹¹ Zo in opstandingsberichten als 1 Korinte 15, Efeze 2, 4-7 en 4, 8-10. Filippenzen 2, 5-11. Hebreëen 1, 1-3, 2, 7-9 en 4,14. 1 Petrus 1, 20-21.

¹² 2 Korinte 4, 14 en 16-18 (17).

¹³ 2 Korinte 1, 3-11 als inleiding, en vier keer een weergave van zijn lijden in 2 Korinte 4, 8-9; 6, 4-10; 11, 23-29 en 12, 10.

¹⁴ Boor 19-20. Kruse 109-110. Harris 123, 137, 150-151, 464.

lijden en de dood ¹⁵. Paulus wel. Hij lijdt om de naam van Jezus ¹⁶. Maar hij schrijft geen stoer ego-verhaal. Hij deelt zijn eigen zwakte met de gemeente ¹⁷. Wie Jezus als Koning erkent, merkt de kracht van zijn liefde. Juist als het leven pijn doet en wij moeten er doorheen. Dat is geboortepijn van Gods Koninkrijk ¹⁸. Barendswee die vergeten is als een gezond kind geboren is. Wie Jezus liefheeft, weet dat lijden niet eeuwig duurt ¹⁹. Houd daarom moed. Jezus komt terug.

Niet de moed verliezen

Paulus is daar drie keer heel stellig over: *Daarom verliezen wij de moed niet* (4,16), *Wij weten immers dat wij een gebouw van God hebben* (5, 1) en: *Wij hebben altijd goede moed* (5, 6).

Hoezo? Levensmoed houden? Ooit zei een dominee tegen een vrouw over haar ongeneeslijk zieke man: “Jezus heeft méér geleden”. Wat moet je daarmee? Anderen troosten je met verhalen over wat zij zelf aan verdriet meemaakten. Of dat het wegvallen van pijn bij het sterven een troostvolle verlossing is. Voor de zieke misschien wel, maar de familie blijft met verdriet achter. Dat is om moedeloos te worden!

Zoiets bedoelt Paulus niet. Sterven is geen bevrijding van je ziel uit het lichaam. Heerlijkheid geen leven zonder lichaam. Je lichaam geen gevangenis ²⁰. Je wordt geen boom na een natuurbegravenis. Maar evenmin hebben we nu al een nieuw lichaam ²¹. Ons fysieke lichaam is uniek, al wordt het ook

¹⁵ De brieven aan Korinte logenstraffen succesevangelisten die Paulus werk ondermijnden. Hafemann 175. Barnett 33-39. Harris 119-120.

¹⁶ Handelingen 9, 15-16. Vergelijk ook 2 Korinte 4, 7-15.

¹⁷ Zo vooral Barnett, 246, 253 en 274-275.

¹⁸ Markus 13, 3-8, 17-20 en 24-27. Romeinen 8, 18-30.

¹⁹ Romeinen 8, 18-39. 1 Korinte 15, 50-58. Filippenzen 3, 17-21.

²⁰ Kruse 109-110 en 114. Barnett 250 n.7. Harris 125, 363-364 en 400.

²¹ De innerlijke mens is de *hele mens* inclusief het lichaam. Kruse 110. Hafemann 174. Barnett 246-248. Harris 359-360, 372-380 en 410.

afgebroken. Maar die afbraak is niet het enige of het laatste. Die verdrukking is kort en licht. Jezus' heerlijkheid weegt zwaar en is eeuwig. Een eeuwig gewicht van heerlijkheid.

Verdrukking als zegen

Met Jezus op de troon wordt de innerlijke mens elke dag vernieuwd, terwijl de uiterlijke mens vergaat. Die innerlijke mens is het nieuwe hart dat zich richt op wat nog niet kan worden gezien. Ons nieuwe lichaam is nog niet zichtbaar. Wat we nu zien gaat voorbij²². Wat straks zichtbaar wordt, blijft. Lijden maakt het doel van God met zijn schepping niet ongedaan. God regeert daar hoog boven uit. Een nu 94-jarige collega had best een lastig leven – dat juist zo voor velen een zegen werd. Nu is hij in een verzorgingstehuis.

Als je daar woont gaat het niet zo goed met je. Maar alles is helemaal helder, telkens we samen bidden en het gaat over Jezus en de heerlijke toekomst met God in zijn Koninkrijk.

De eerste zegen van de hemelvaart van Jezus is de belofte dat *verdrukking heerlijkheid voortbrengt*. Niet als beloning voor ons lijden. Het is Gods genadige uitkomst van ons verdriet. Nu nog zonder te zien. Maar straks opgestaan in een nieuw lichaam, zoals een vlinder uit de cocon bevrijd wegvliegt.

Ons zuchten in de Geest is daarvan het bewijs (5, 1-5), en de Geest stimuleert om Christus toegewijd dienen (5, 6-10).

Zuchten in de Geest

Lijden is niet verdienstelijk, alsof je dat moet omarmen. We zuchten naar de verlossing. De dood wordt uitgeschakeld²³. God gaf de Geest als voorschot op deze eindoverwinning.

²² Romeinen 8, 24-25. 1 Korinte 3, 12. Kolossenzen 3, 1-4.

²³ 1 Korinte 15, 26 en 53-54 als parallel voor 2 Korinte 5, 4.

Delen in Jezus' heerlijkheid

Wij verlangen dat het sterfelijke wordt verslonden door het leven ²⁴. Paulus kende Gods kracht in zijn zwakte ²⁵. God kwam in zijn Zoon onze zwakke lichamelijkheid binnen. Jezus' opstanding en de hemelvaart zijn de kroon op zijn verzoenend lijden en sterven. Jezus op de troon is kracht Gods in verdriet. In ontluistering. Als mensen elkaar kwaad doen met woorden en wapens. Of in die vreselijke ziekte.

Gods Geest vernieuwt

Met twee beelden maakt Paulus dat duidelijk ²⁶. Ons leven is als een *tent* – zoals Paulus ze zelf heeft gemaakt. Wij kennen tenten vooral als tijdelijk verblijf voor kampeerders of vluchtelingen. Gaan de tentstokken eruit, dan valt het doek. Waar blijf je dan? Ons aardse leven lijkt op zo'n tent. Maar het is ook als een *onderkleed* dat uitgaat als je sterft.

En dan? Dan is er een nieuw gebouw van God niet met handen gemaakt, maar eeuwig in de hemelen. Dat gaat over onze in elkaar gevallen tent heen ²⁷. Vroeger werd soms een grotere kerk over de oude heen gebouwd. Die kleine werd pas afgebroken als de nieuwe klaar was ²⁸. Een geestelijk huis is heen gebouwd over iedereen die het Koninkrijk binnen ging. Daar word je mee overkleed als Jezus terugkomt. Het onderkleed gaat uit. Een eeuwig huis als bovenkleed eroverheen. Jezus' lichaam werd als afgebroken tempel na drie dagen herbouwd ²⁹. Hij heeft nu al een

²⁴ Romeinen 8, 18-30. 1 Korinte 15, 50-58 en hier in 2 Korinte 5, 4.

²⁵ 1 Korinte 1, 18-31 en 2 Korinte 12, 9-10.

²⁶ De betekenis van deze verzen lijkt globaal wel duidelijk. Maar de uitleg van details is divers. Voor een bespreking: Harris, 365-394.

²⁷ Vergelijk ook de beeldspraak in Hebreeën 11, 8-16 (10 en 16).

²⁸ In de 19^e eeuw ook in Charlois www.historisch-charlois.nl.

²⁹ Johannes 2, 19-22. Markus 14, 58 en 15, 29. Matteüs 26, 61 en 27, 40.

verheerlijkt lichaam. Straks is dat er voor ieder die gelooft. De zegen van Jezus' hemelvaart is de *Geest als garantie* in het hart van wie gelooft. De levendmakende Geest is onze Trooster. Juist als je zwak bent en je geloof is maar zo klein.

Vertrouwen en toegewijd dienen

Altijd goede moed? Hoe doe je dat? Door biddend te leven. Met Jezus op de troon. In de hemel en in je leven nu.

Leven door geloof

Geloven is God liefhebben en zijn liefde doorgeven. Welk prijskaartje daar ook aan hangt. De verlossing zal volkomen zijn als het sterfelijke door het leven wordt verslonden.

Nu nog wonen wij uit bij de Here. Maar niet los van Hem. Wel temidden van afbraak. Maar mee-zuchtend met de Geest in leven dat de dood niet zal zien ³⁰.

En wat als je zelf sterft vóór de wederkomst? Dan woon je alvast bij de Here in tot je een verheerlijkt lichaam krijgt ³¹. Dat is het belang van de goede strijd van het geloof. Jezus' hemelvaart is geen goedkoop zoethoudertje. Vergis je niet.

Toegewijd dienen

Gods heerlijkheid verdraagt geen gemakzucht. Levend geloof wil God verheerlijken – ook in het lichaam ³². Dat lag best gevoelig in Korinte. Voor ons ook. Reclames scheppen een ideaalbeeld van gezonde en succesvolle mensen met gezonde lijven. Als ons leven hier-en-nu een afgod wordt, behaag je jezelf en denk je van onderop. Wil je

³⁰ Johannes 3, 1-16 (16). Johannes 5, 25-28. Johannes 11, 25-26. Johannes 17, 1-3, 11 en 24.

³¹ Filippenzen 3, 21.

³² 1 Korinte 6, 19-20.

mensen behagen? Dan zitten die op de troon. Ga je voor jezelf? Of wil jij je leven inzetten in Gods Koninkrijk? Je wilt toch niet voor kortstondig plezier eeuwig verlies lijden? Onderzoek jezelf of je in het geloof bent, lees je later in de brief ³³. Dat Jezus ook zal regeren in je hart, op kruispunten en in grenservaringen. En niet alleen in de hemel. Elke dag.

De zegen van Hemelvaart is ook dat *de Geest stimuleert* om Jezus Christus te behagen. Hij komt terug. Wij allen worden openbaar voor zijn rechterstoel. De tussentijd stopt. Dan worden wij beoordeeld of wij het goede deden of nalatig waren en lui ³⁴. Geen beloning maar groot levensgevaar als Hij op aarde niet jouw Redder en Koning mocht zijn ³⁵.

Geloven in tussentijd is aanvaarden dat Jezus regeert. Als je redding en vergeving nodig hebt. Als het moeilijk is. Bij de allerlaatste grens. Hij bestemt tot heerlijkheid. Daar mogen wij ons leven vandaag op afstemmen. Want de Geest zucht onoverwinnelijk naar de verlossing die Jezus ons geeft.

Amen

Nieuwegein

10 en 13 mei

2018

Preeksamenvatting – voor vragen en reacties:

ds. Cor van Dis

Lierseschans 8 3432 ET Nieuwegein

06-36271048

cnvd@solcon.nl

³³ 2 Korinte 13, 5.

³⁴ Dat is de betekenis van het Griekse woord ‘kwaad’ in deze tekst.

³⁵ Boor 124. Nielsen 73. Kruse 117. Barnett 276-277. Harris 406-409.

Een andere mogelijkheid is dat Paulus het laatste oordeel voor iedereen bedoelt. Harris 406 n. 228. Bij Chrysostomus, Origenes en Calvijn las ik deze uitleg. 2 Korinte 5, 11-21 en 2 Korinte 13, 5 wijzen in dezelfde richting. Vergelijk ook de gelijkenissen van de *talenten* in Matteüs 25, 14-30 (30) en van de *ponden* in Lukas 19, 11-27 (27).